

(0138)

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50 Cuba y Puerto Rico. 2.—Estranger, 2'50

L' OBERTURA DE LAS CORTS, SEGONS LO PLAN DE 'N SAGASTA

—Senyors, vostés déixinme explicar.... y després, diguin lo que vulguin.

Lo present número ha passat per la censura de la autoritat militar.

MISSATJE DEL POBLE ESPANYOL

ALS

COSSOS COLEGISLADORS

Senyors Senadors:
Senyors diputats:

A vosaltres acudo en tan solemnes moments, puig no sé ja a qui dirigir-me. Totes las portas m'han sigut tancadas: la del poder executiu que mes que porta es una paret mestradora; la del poder judicial que viu a mercé y baix la immediata obediencia del poder executiu; la del poder moderador, que dintre del régimen constitucional, está privat de pendre determinadas resolucions. No m'quedeu mes que vosaltres, que de nom sino de fet sou ó deuriau ser los meus representants:

De sobra sé que no so jo qui us ha nombrat; pero la llei vos otorga la meua representació, y jo 'us demano, jo 'us imploro que la feu valguer. Per viciós que siga 'l vostre origen, lograreu redimirvos, si 'us decidiu a ferme justicia. De altra manera seréu los principals responsables dels tremendos conflictes que han de sobrevenir necessariamente, acabant de consumir la ruina de aquesta nació desventurada.

Precisa, donchs, que mirantvos en l'exemple dels immortals legisladors de Cádiz, que salvaren a la patria quan aquesta s'trobava invadida per l'extranger y abandonada dels seus reys; precisa que inflamantvos en lo mateix foc de las Corts del any 37 qu' en plena guerra civil a la salvació de la llibertat pública dedicaven la llum de la seva inteligencia y 'ls ardors del seu esperit; precisa que seguint las gloriosas petjadas de las Constituyents del 69 que entronisaren las institucions democráticas, busquéu ab afany un medi que 'ns tregui de una vegada del pou mort pestilent en que 'ns estém asfixiant, y 'ns fassa trobar un espay dotat d'amples horisons y d'aire pur que 'ns retorni la vida y l'esperansa.

Lo govern vos ha cridat y convocat, segur de que accediréu dócilment, com ho haveu fet sempre, a tots los seus designis, fins als mes funestos, als mes injustificats y hasta als mes odiosos. Porta al damunt seu lo pes feixuch de las culpas que materialment l'esclafan, y acut a demanarvos, mes que a demanarvos a exigir vos, la vostra absolució.

Poseuvos en contacte, per mes que siga un sol moment, ab la conciencia pública, y veuréu si esteu en lo cas de concedirli.

¿Qué veyéu al vostre alrededor? Una Espanya mutilada, vensuda, que ha donat en va la sanch dels seus fills, los tresors de las sevas arcas, ab una resignació inagotable, heróica, sense exhalar una queixa, sense iniciar la mes mínima rebeldia. Y tot s'ha devorat, tot s'ha consumit miserablement, sense proporcionar al país una hora de gloria, ni un moment de satisfacció. A las cábalas políticas dels governants s'ha sacrificat lo noble patriotisme de tot un poble, miserablement enganyat, y com si l'engany y la mentida erigidas en sistema no bastessin, quan ha vingut l'hora de donarli al poble las disculpas a que tenia dret, se li ha imposat per tot pago, la camisa de forsa de la mes irritant de las dictaduras basada en la suspensió de las garantías constitucionals.

Baix la pressió de aquest estat de cosas, que no té altra rahó de ser que la conveniencia y 'l capritxo de una cáfila de mandarins caduchs se 'us convoca a vosaltres, representants del país, ab la pretensió de que autorisáu ab los vostres vots todas las culpas, comesas, tots los insults inferits al poble generós, que no mereix tan tiránich despotisme per part de uns homes qu' en lloch de alardejar y tenir agallas, encare que siguessin sols desgraciats y no culpables, s'haurían de amagar cant cotzes sota terra.

¿Qui de vosaltres gosaria a tornar a mesclarse ab los vostres conciutadans després de declarar, com pretén lo govern, que ho ha fet molt bé, y qu' ell sol es digne de ocupar lo lloch honrós que posa en sas mans la direcció suprema del país?

¿No calculéu las conseqüencias de semblant complicat? Si 'l país, irritat, se subleva y sobrevé una conflagració qua acabi de sumirnos en lo desconcert, sufrirém una nova y gran desgracia; mes si 'l país, envilit, ho soporta, será encare mil vegadas pitjor. Llavoras si que podrém dir que l'Espanya es morta.

En las vostras mans está l'evitarho.

Vosaltres, per la representació que ostentéu, teniu lo perfecte dret de trassar un programa, adequat a las presents circunstancias y que difereixi radicalment de aquell migrat a que 'l govern pretén subjectar los vostres debats.

Convensut de que al punt a que ha portat las cosas de la guerra, ja no 'ns queda altre arbitre que sotmetrens a la dura llei que 'ns imposi 'l vencedor, pretén

tan sols que l'autoriseu per fer la pau, y que 'l revestiu de novas facultats per continuar governant, com si res hagués succehit. Respecte de las faltas del passat, ni una paraula: respecte a las necessitats del porvenir, ni mitja. Quan, tant ó mes que de la pau que fatalment se 'ns imposa, convé depurar responsabilitats contretas y prevenir las contingencias del porvenir.

Ell se refia, per lograr los seus propósitos, de la vostra docilitat, del vostre esperit de disciplina. Per conllets de guix vos té y com a tals vos tracta. Per quan tindréu de dir que sí, pensa que n'hi haurá prou ab fervors bellugar lo cap, sense temor de que li mossegueu los dits.

Humillant condició, que no podeu acceptar de cap manera davant de las inmensas desventuras de la patria. Rompeula de una vegada aqueixa enervant disciplina que 'us denigra. Rebelevos contra una subjecció tan denigrant per vosaltres, com perniciososa pel país. Arranqueuvos del damunt la etiqueta que 'us classifica, en uns moments en que s'han descompost los artificis que determinavan lo funcionament regular dels dos partits turnants. Ni l'un ni l'altre té ja avuy autoritat per governar. Son dos arbres desarrelats: ja no poden donar fruyt; sols poden servir per anar al foch.

Ja no podeu ser fusionistas, ni conservadors. Tot lo que feu per perpetuar un estat de cosas que ha fracasat desastrosament, sols podrá contribuir a prolongar mes y mes las desgracias del país y l'espantós desconcert que 'ns aniquila.

En lloch d'homes de partit, sigueu espanyols: espanyols a secas. Se necessita vida nova: tothom ho diu, tothom no reclama, tothom ho sent aixís. Busquéu ab afany la manera d'establirla, y mereixeréu bé de la patria.

Si no tracteu de buscarla vosaltres, per las vias del dret qu'están en las vostras mans, no tindré mes remey que buscarla jo mateix, per mes que m'siga menester apelar a altres medis mes dolorosos. He arribat al últim extrém: estich en tránsit de mort... y per la vida s'pert la vida.

LO POBLE ESPANYOL.

COPIO de un periódich barceloní, sotmés de la mateixa manera que ho estém nosaltres a la previa censura:

«Telegramas de París diuen que *Le Matin* publica una correspondencia de Barcelona dihent que una de las causas que

han determinat al govern espanyol a solicitar la pau es la situació relativament grave del esperit públich a Catalunya.

• Tant gran es lo mal, que per la seva mateixa magnitud ningú pot parlarne.

• Se deyan cosas verdaderament enormes, quan se tractava de la probable vinguda del almirant nort-americá Watson. Jo vaig sentir a un grupo de cataláns—diu el corresponal de *Le Matin*—lo següent:

—«Que vinguin, y avants de qu' etjegin la primera canonada 'ls hi obrirem las portas y fins els hi prepararem un tren pera que vagin a Madrid.

• Efectivament—continúa 'l corresponal—lo separatisme creix a Catalunya de una manera assombrosa. Avants l'idea del separatisme era patrimoni de uns pochos; avuy gent de todas las classes socials declaran sense rubor que voldrían ser francesos.

• Catalunya—diuen molts—es pera Espanya, lo qu' era Cuba fa quinze anys. Espanya ha perdut las sevas colonias per donárlas hi llibertats massa tart, y 'l día que un Moret qualsevol vinga a oferirnos l'autonomía a nosaltres, será tart també.

A n'aixó *El Heraldo* de Madrid hi posa 'l següent comentari:

«Molt dur es pera nosaltres aixó que diu 'l corresponal francés; mes desgraciadament no hi ha altre remey que confessar que per culpa de uns ó d'altres, per qui siga que s' vulga, hi ha molt de veritat en tot aixó.»

Per la nostra part ens limitém a copiar, sense per metre'ns fer lo mes mínim comentari. L'estat excepcional en que vivim ens imposa la major cautela.

Mentres durin las actuals circunstancias, imitant al sarraceno Sagasta, ens limitarem a transcriure 'l versícul del Koran que diu:

«Lo que haja de ser, será.»

—¡Dilluns s' obran, dilluns s' obran!
deya, aixordant fins als sorts
un fulano, referintse
a l'obertura de Corts.

Potser sí que 'l dilluns s' obran,
pero jo, si haig de ser clá,
pels resultats que se'n treuen
crech que ja *sobran* anys há.

Llegeixo:

«Diu la premsa de Madrid que distreta l'atenció pública per la guerra, no s'ha preocupat del gran xanxullo realiat a Murcia ab motiu del reclutament, y de haverse deixat morir de fam en un assilo a la triolera de 133 criaturas.»

Verdaderament tot país que consenti tal infamia mereix ser borrat del mapa dels pobles civilisats.

L'emperador de Russia, en vigílias de barallarse ab Inglaterra, s'ha despenjat ab una proposició demanant lo desarme universal.

Vels'hi aquí una proposició pacífica, que ha caigut com una bomba.

Totas las nacions l'han acullida, dispensantli en apariencia 'l seu assentiment. L'emperador de Alemania ha declarat qu' ell tenia la mateixa idea; pero que 'l seu colega de Russia se li ha anticipat. L'emperador de Austria ha dit:—A bodas me convideu.—Lo rey de Italia, que a causa dels armaments militars veyia que 'l seu poble ja casi no podia dir faba, s'frega las mans ab alegría. Y en quant a la República francesa, partint de Russia la iniciativa y sent com es l'aliada de Russia, naturalment que no sabrá dir que nó si 'l plan de desarme segueix endavant sincerament.

Queda l'Inglaterra... y aquesta té molt per guardar porque puga resignarse a suscriure una idea que podria convertirse en una solemne engallinada.

Y aixó, y no altrá cosa será 'l projecte de desarme universal. Hi ha massa interessos la major part ilegítims, hi ha massa ambicions, la major part desapoderadas, porque 'ls pobles pegan disfrutar los beneficis de una pau perpétua. Encare que s'concertés bastaria que un sol allargués la ma pera apoderarse de lo agé, porque de nou s'encengués la guerra. Y la nació que de mes bona fe hagués procedit al desarme n' seria la víctima.

No: no ha arribat encare l'hora de que l'humanitat puga disfrutar de tan consoladoras ventatjas. Seria precís que cada poble se resignés a viure felís y tranquil dintre de casa seva, y que tots plegats constituíssen una lliure federació republicana, basada en la llibertat y la justicia.

Reys y emperadors demanant lo desarme 'm fan lo mateix efecte que 'ls pinxos que tancan la teya que tenian oberta als dits y se la fican a la butxaca.

De la butxaca ahont se la fican, poden tornarla a treure sempre que convingui.

Lo millor sería que la tiressin al mar, renunciant al ofici de pinxos.

Impresions dels pobres soldats que tornan de Santiago de Cuba.

—Una pobra germana de la caritat, aragonesa, anomenada sor María, va negarse a tastar los queviures que distribuían los nort-americans.

En cambi 'l rector de la iglesia dels Dolors, refugiat a n'el Caney, fraternisava ab els insurrectes y 'ls alentava a combatre contra 'ls espanyols.

No dirán que siguém apassionats presentant aquest contrast entre una débil dona, modelo de patriótica fortaleza, y un pare capellá que com tants altres, cantanhi bisbes y tot, ha donat mostrars en lo curs de la guerra del mes ignoble acanallament.

—Don Práxedes, tiri barra.

—La vritat, Paco, tinch por...

—¿No l' apoyo?

—Si senyor.

—Y donchs ¿per qué s' encaparra?

—¿Y 'l país?

—Ab ell no hi pensi;

ja sab que ab tot se conforma.

—¿Y si xilla?

—Ab una morma

se li fa guardar silenci.

—De modo...

—Conti ab mí, y basta.

—Salut, donchs.

—Hasta la vista.—

(Aixó ha sigut l'entrevista de 'n Silvea y en Sagasta.)

Lo primer que farán los yankees quan estigan possessionats de Cuba y Puerto Rico será prohibir l'us de la llengua espanyola.

Aixó es l'únich que 'ls espanyols haurém de agra-hirlos.

Que 'ls arrenquin una llengua, ja que han demostrat qu' eran indignes de parlarla.

CARTA DE FORA.—Cornellá.—L' hereuhet del arcalde hau-

ria de sapiguer que en las societats de ball el qui no paga no balla, encare que se sigui fill de la primera autoritat del poble, y encare que l' papay, á manera de cástich pel *desacato* fet al seu fill, obligui á las societats á fer la serenata en un lloch que no es lo de costum. Ja ho tindran present un altre any ¿eh?

DE RETORN

Si 'ls pobres soldats que tornan de Cuba estessin de humor, ¡quinas bromas podrian fer mes divertidas! Primer s' hauria de dirigir als bisbes.
 —Ja ho veuhen, senyors—podrian dirlos:— á pesar de las sevas benediccions; á pesar de las sevas arengas bélich-religiosas; á pesar de las sevas re-petidas invocacions al Deu de las batallas, al Deu de las victorias, al Deu de Lepanto y á tots els Deus... hem fet un pa com unas hostias y torném en l' estat lamentable que sas emi-nencias ilustrissimas están veient. ¿De qué 'ns ha servit la se-va intervenció poderosa?—
 Sense esperar la contestació dels bisbes, los soldats podrian anar á fer una visita á qualsevol corporació de senyoras cató-licas.
 —Den las guard: ¿no 'ns coneixen?—
 Ellas, naturalment, no 'ls coneixerian, perque als soldats que tornan de Cuba no 'ls coneix ningú.
 —Som aquellas tropas ¿saben? las de la famosa testa religio-sa organizada per vostés.
 Las senyoras llavors se 'n recordarian.
 —Si—seguirian dihent els soldats:—¿la tenen present la funció que van dedicarnos? La iglesia plena de ciris y flors; to-tas vostés ajonolladas pegantse cops al pit, y á la trona un ca-pellá predicant y assegurantnos que no tinguessim por, que 'ns podiam embarcar sense cuydado, que alló aniria com una seda y que al tornar necessitariam un barco exprés per portar los lloers recullits en la campanya. ¿Qué 'ns en diuhen ara del resultat obtingut?—
 Las senyoras no sabrian què contestar y 'ls soldats farian santament girántlashi la esquena.
 Després podrian anar á veure á aquell benefactor que al marxar va repartirlos una barriscada d' escapularis.
 —Ja torném á ser aquí.
 —Y 'ls escapularis, han dat resultat?
 —Magnífich! Als que no 'n duyan no va passarlos res; pero dels que van tenir la xiripa d' arregarne, no n' hi ha cap que no haja rebut poch ó molt. ¡Valenta adquisició vam fer ab els tals escapularis!—
 Seguidament podrian anar á esbrincar als que armavan pro-fessons dedicadas als soldats.
 Y als que feyan romerias per la victoria dels soldats.
 Y als que nit y dia estavan ab l' oració als llabis en pro dels soldats.
 —¿De qué ha servit tanta fé?—podrian dirlos:—¿De qué ha sernit tanta pietat? ¿De qué ha servit tanta religió y tant in-cens y tanta cera... y tants diners ingressats en la caixa de l' iglesia?...—
 ¡Ah! Si 'ls pobres soldats que tornan de Cuba estessin d' humor ¡quinas bromas podrian fer mes divertidas!... Pero 'ls infelissos no están per aixó.
 Altra feyna tenen morintse.

FANTÁSTICH.

DE NIT

(ENTRE UN VIGILANT Y UN SERENO)

—¿Ja 'ls tens tots á dins?
 —Excepto un que per lo regular retira á dos quarts de dugas, un altre que s' ha avesat á retirar á quarts de quatre, un altre que vé mes tart y un altre que quan s' hi posa casi no retira may, tots son al niu.
 —Me 'n alegro: jo ja estich tip de cantar y vull reposá una mica.
 ¿Seyémhi?
 —No 'm sembla mal.
 ¿Que m' has de di alguna cosa?
 —Home: ho has endevinat: si que t' haig de dir.
 —Donchs, apa: tenim un rato ben llarch y pots vuydar tot el carro.
 ¿De qué 's tracta?
 —Ja veurás: ¿qué 'n creus tú d' aixó que passa?
 —¡Ah! ¿Vols dir sobre l' estat del país? ¿Qué vols que 'n cregui!
 Res: que som á can Pistras, y que si no vé un diluvi ó una pluja d' aygua ras, aixó no hi ha qui ho neteji.
 —Tócala; pensém igual: lo qu' es que jo no sé dirho tan pulit com tú. La pau, de tots modos; está feta: ¿no trobas?
 —¡Y qué ha d' estar, desgraciad! ¿Aixó 't figuras? Sense un céntim, sense un clau, sense recursos ni medis per pagar tot lo atrassat, á veure ¿cóm vols qu' Espanya pugui pensá en fer la pau?
 —Mestre... no sé si te 'm rifas ó te m' estás xulejant. Al dir la pau, jo parlava de la guerra.

—¡Ah! Aixó está clar qu' es peix al cove fa días. Naturalment! Si hem quedat sense alé ni per senyarnos, ¡ves si anirém á tornar á fer l' home! De barallas ab armas, ja no 'n veurás; pero ¿ab las dents? amaneixte.
 —¿Guerra de dents?
 —Pues es clar!
 La lluyta per las garrofas ¿ab qué se sosté? ¿ab el nas?
 —Ah! Ja comprench la metáfora: vols dir que 'l pa anirá car...
 —Y 'ls rals anirán escassos, y 'l poble anirá afamat y no haventhi qui ho arregli ¡calcula quin daltabaix quan els ventrells s' incomodin y las bocas cridin: ¡Pa!
 —Potser las Corts...
 —¡Pobret! Fiat de las Corts, ¡ja t' ho dirán! Si aixis com son Corts politicas fossin corts de las que hi ha pel voltant del matadero, no dich jo que aviat ó tart no 'ns las menjessim fregidas; pero ¿avuy?... ¿Sabs qué 'n treurás de las Corts? Quatre discursos, uns quantos pagos nous, y ¡avall! si tens mals-de-cap te 'ls passas, y tancá 'l morro y callar.
 —Noy ¿sabs que 'l qui dius m' espanta?
 —¡Fuig! ¿Y tú ets sereno?
 —¿Sabs que aquest país es indigne de veure 'l sol?
 —¡Tú y jo ray que no notarém que 'ns falti si 'ns el quitan!...
 —Sigas franch: ¿pot durá aixó? ¿Podém viure d' aquest modo tan extrany?
 —Jo 'l que sé es que s' enntvola y que aquí s' está formant una tempestat molt seria, que... ¿no sents?
 —¿Qué?
 —Per 'llá baix ja trona.
 —Si? Pues... alante: busqui cadascú un portal per está á cubert.
 —Reparo que 'm vas entenent, noy gran.
 —Poch á poch un s' espavila.
 ¿Tú en tot cas m' avisarás si observas alguna cosa?
 —Ni cal dirho; aixó ja ho sabs.
 —Donchs, vigilant... vigilancia.
 —Serenos... serenitat.

C. GUMÁ.

LA SENYORA DE TOTHOM

HUMORADA EN VERS PER C. GUMÁ.

Preu: DOS rals — Se ven per tot arreu

LO PRESONER

HÍU, los papanatas que creyén de bona fé que 'l sant pare dorm á la palla y está pres en estreta celda, ohíu.
 ¿Voleu saberho cóm viu 'l pres de Roma?
 Una carta d' aquella capital ho explica. Ohíu, los de la palla y l calabosso:
 «Cuando al papa se dirige al jardín, sale de sus habitaciones de siete á ocho de la mañana, atraviesa la antecámara y una vez en el salón del trono, sube á su silla de manos.»
 ¡Un prisioner que té saló, trono, antecámara, jardí y cadira de mans!... No es mal principi.
 «Sentado el papa en la silla, el cortejo avanza hacia el jardín.
 «Dos suizos en traje de gala marchan delante; siguen dos guardias nobles, con la espada en la mano; la silla, que llevan cuatro funcionarios en traje de corte; el ayuda de cámara que está de servicio y el jefe de los guardias nobles, los cuales cierran el cortejo.»
 ¡Quina manera més curiosa d' estar pres, veritat?
 «Este (el cortejo) atraviesa con bastante rapidez los corredores que conducen á los patios del Mariscal y de los Papagayos y llega al jardín.»
 Ja tenim lo prisioner al jardí, á la porta del qual «los suizos y los gendarmes pontificios presentan armas al paso del cortejo y saludan militarmente.» Veyám ara al ser allí qué fa 'l pres.
 «A la entrada del jardín, León XIII descende de la silla, sostenido por el ayuda de cámara y por el jefe de guardias nobles y sube al carruaje que le espera.»
 ¿Ho han sentit? ¡Un carruatje! ¡Un pres que dintre de la preso pot passejar en carruatje!
 «Es un landó descubierto, tapizado interiormente de damasco azul.»
 ¡Pobre prisioner! ¡Domás blau!
 «Los guardias nobles, montados á caballo, escoltan el carruaje ocupado por el papa»
 Guardias montats á caball... ¡Calculin quin jardinet será!
 «El vehículo marcha hasta que el papa tiene á bien disponer que se detenga para bajar de él y pasear á pie.»
 «Después entra en la residencia de verano.»
 ¡Un jardí dintre del qual fins hi ha una residencia de verano!

¡Vaya un cautiveri, y vaya una preso y vaya un llit de palla!
 D' aquesta manera tots ho estém de presos; lo qu' es que 'l nostre calabosso no es de bon tros tan cómodo. Jo estich pres dintre de Barcelona, vosté ho está á Manresa, un altre á Madrid... Sino que hi ha aixó, en el nostre calabosso no hi tenim trono, ni guardias nobles, ni cadiras de mans, ni jardí, ni cotxe per passejarhi.
 Bo es que tot aixó ho tinguin present los qu' encare explotan la ridicula llegendá de la cautividad del papa, y sobre tot bo es que ho recordin los periódichs republicáns, com per exemple *La Publicidad*, qu' encare al parlar de Lleó XIII té l' ocurrencia de dirli l' *augusto prisionero del Vaticano*.
 Que aixó ho propalin els neos, psé! fa riure; pero que aju-din á propalarho 'ls republicáns... fa pena.

F.

os frares de Filipinas, modelos d' espanyolisme segons ells assegura-van, als quals devia Espanya, con-forme ells pretenían, lo domini daquellas islas, tot just han vist le cara á la desgracia se 'ns han girat d' esquena.
 La seva patria no es la nostra: la seva patria es Roma, y á Roma 's van dirigir impetrant la protecció del Papa.
 Y l' han obtinguda, alcansant ab ella 'ls resultats que 's proposavan. ¡Que siga l' enhorabona!
 Lo Vaticá, prescindint en absolut del govern espanyol, ha entaulat ab Mac-Kinley una serie de gestions diplomáticas encaminadas á conseguir que 'ls pobres frares poguessen continuar á Filipinas en la pacífica y tranquila possessió dels seus bens, baix lo patrocini del govern yankee. Y ho ha conseguit.
 De manera que 'l representant de Déu sobre la terra, molt avants de reunir la conferencia de París que há de resoldre respecte á la sort definitiva de las islas Filipinas, ja ha donat per sentat que aquestas pertanyerían als yankees.
 —Vosaltres—els ha dit—lo qu' héu de fer es tractar als frares ab todas las consideracions posibles... y jo en cambi 'us envío la meva benedicció apostólica. Per lo que respecta á Espanya, á quien Dios se la dé, San Pedro se la bendiga.

¡Quín exemple mes commovedor d' espiritualisme!
 Perque á mí que no m' ho digan. Jesucrist va sacrificar la seva vida per salvar á l' humanitat. Lo Vaticá sacrifica á Espanya, per salvar los interessos dels frares de Filipinas, sobre tot las inmensas hisendas que posseheixen. ¿No son dos fets casi enterament iguals?
 A mí á lo menos bé m' ho sembla.
 D' aquesta feta LA CAMPANA DE GRACIA, conmoguda fins á lo mef fondo de l' ánima se constituirá en ardenta defensora de las ordres monásticas. Propaguémlas, aumentémlas, colmémlas de tota mena de beneficis. Tot s' ho mereixen pels bons resultats que 'ns donan, tot pel seu acendrat espanyolisme.

Pero escoltin: ¿no sería millor qu' en lloch de dedicar nos á la cria de frares, ens dediquessim á la cria de porchs?
 Durant lo curs de las insurreccions cubana y filipina y de la guerra ab los Estats Units, en l' exercit espanyol s' han concedit 92,000 gracias.
 Y aixó qu' hem perdut, que si haguessem guanyat... Pero, no importa: guanyant ó perdent, Espanya al concedir tal prodigalitat de gracias te empenyo en demostrar qu' es el país mes graciós del mon.

Mientras las Corts no s' ocupin de la pau mitj embastada, ni del drama de Cavite, ni del fracás de l' armada, ni del desastre de Cuba, ni de l' actitud d' Europa, ni del llo de Manila, ni del retorn de la tropa, ni de lo que se 'ns ha pres, ni de lo que se 'ns demana... diu que 's podrán ocupar de lo que 'ls dongui la gana.

¡Quín govern mes felis!
 Los partes oficiales dels grans desastres que hem sufrert, ni menos se publican á la *Gaceta*. ¿Qué dirán aquests documents que 'l govern se 'ls reservi per ell tot sol?
 L' altre día va donarse lectura ab gran rapidés y ab poca veu, davant de un número reduhit de periodistas, al parte oficial del desastre de Santiago, suscrit per en Cervera.

En tots los païssos del mon, lo poble, en mitj de sas majors desgracias, té un dret que se li respecta sempre: 'l dret á la veritat.

En cambi l' únich dret que s' ha deixat als espanyols es el de rebre continuament las puntadas de peu dels seus governs.

Corre per Madrid la veu de que al firmarse la capitulació de Manila, varen deixar-se las condicions en blanc.

Per enorme que aixó sembli, be podria haver succehit.

Si en blanc s' entregan las actas de una elecció de diputats ¿per qué no s' ha d' entregar del mateix modo l' acta de la capitulació de la capital del arxipiélach filipí?

Qui fa un cistell, fa un cove.

Llegeixo:

«Lo gabinet de Washington, tenint en compte la impossibilitat d' enviar á Cuba un exércit de ocupació, troba molt justificat que 'l general Blanco haja donat ordres de que las tropas espanyolas retxassin y combatin als insurrectes cubans.»

Podrá en Mac-Kinley trobarho molt justificat; en cambi á nosaltres se 'ns figura l' última proba de la nostra tradicional y eterna tonteria.

¿Es possible que fins després de haver reconegut la pérdua de l' isla, havém de dedicarnos á treure las castanyas del foch, perque 'ls yankees se las menjin ben peladas?

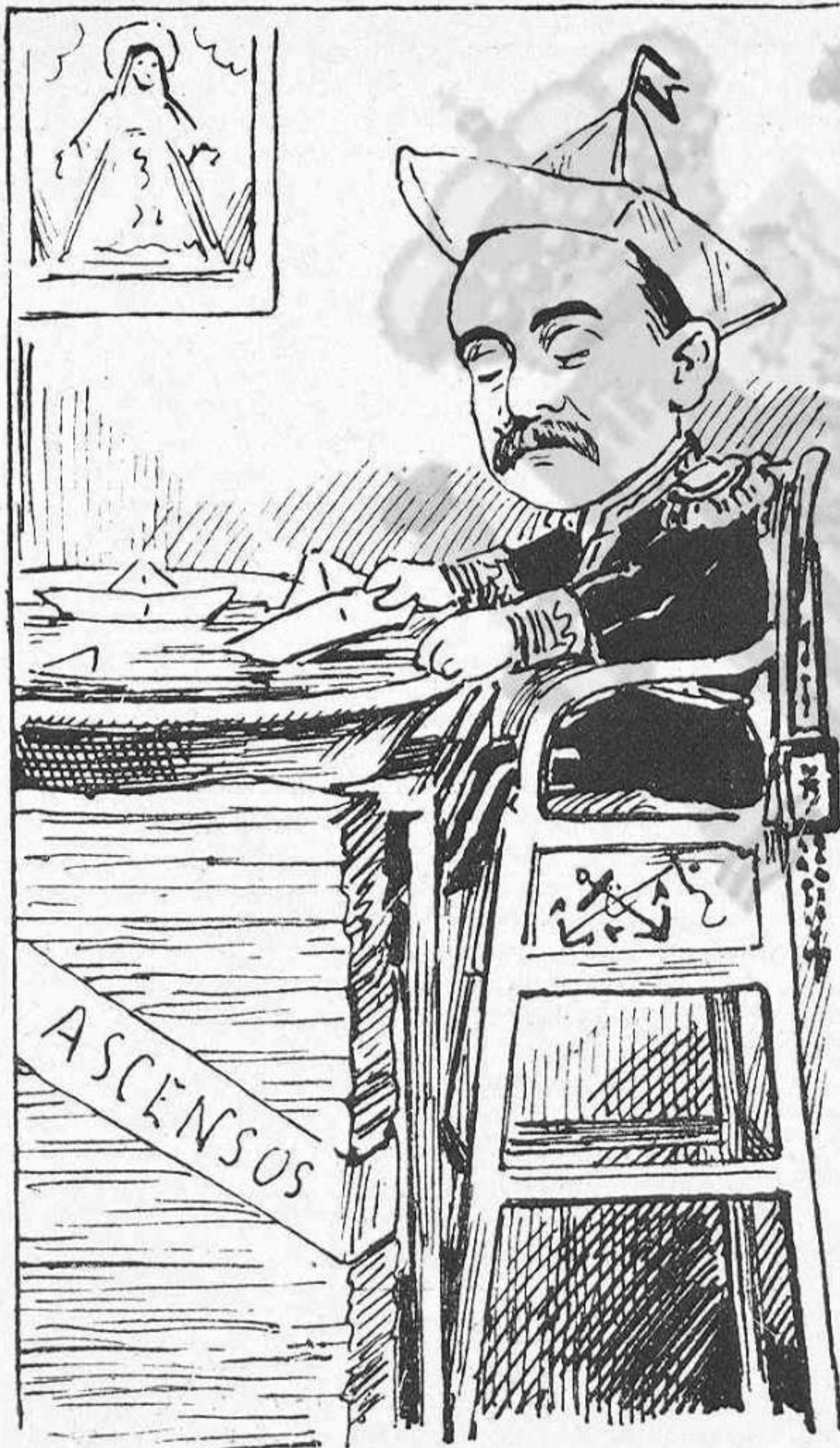
La evacuació immediata de l' isla s' imposa ab tota urgencia.

Si als yankees no 'ls corra pressa, perque ja tenen la presa segura, á nosaltres lo present estat de cosas ens infereix un perjudici immens, que se salda ab la vida dels nostres soldats y ab dispendis incalculables.

Si en Sagasta no estigués tan ocupat en amordassar al país, y en preparar la manera de poder continuar fentnos felissos fins el dia del judici, ja hauria resolt una qüestió tan important, d' acort ab lo popular adagi que diu: «Lo que no 's cou per tú, deixaho cremar.»

No ho dihém nosaltres, sino un dels corresponsals del *Brusi*, al referirse á la comissió que ha de reunir-se á París per concertar la pau:

PREPARANT UNA NOVA ESQUADRA

Ell voldria fer nous barcos, pero no haventhi diner, no li queda més sortida que anarne fent... de paper.

«Apart de las escepcionals condicions que haurán de reunir los comissionats, es necessari que coneguín perfectament l' inglés, y á penas hi ha tres polítics que posseheixin aquest idioma pera parlarlo y compendrel mitjanament.»

Aquí tenen pintats als grans polítics de la restauració. No coneixen l' inglés... Y no será perque no estiguín continuament en tractes ab els *inglesos!*...

Es una gran idea.

Si: Espanya deu reclamar los restos de Colón que descansan en la Catedral de la Habana. Si la nació espanyola no té personalitat per exigirlos, deu posarse en lo seu lloch lo Duch de Veragua, últim descendent directe del immortal descubridor de América. Aquest podrá dir:—Vull els ossos del meu avi.

Y portantlos á la Península s' haurá rodonejat l' historia de la nostra intervenció en la terra americana.

Epílech.

Los Estats Units s' ha quedat ab la carn. Espayna s' ha quedat ab els ossos.

Apenas l' esquadra de 'n Cervera va sortir de Santiago, 'l ministre de Marina sense esperar á coneixe 'ls resultats, va proclamar que aquell fet constituía una gloria sense exemple per la Marina espanyola.

—Y consti—afegia alsantse de puntetas—que aquesta gloria se 'm deu á mf, perque si l' esquadra ha sortit ha sigut obehint las mevas ordres.

A las pocas horas arribavan noticias del espantós desastre. Tots los barcos destruhits, y 'ls tripulants que havian lograt salvar la vida, quedavan presoners dels yankees.

Un altre ministre que no hagués sigut lo Sr. Auñón s' hauria mort de repent.

Ell no. Necessitava rectificarse y va ferho, virant en rodó, com si 'ls espanyols si-guessim ximplés.

—Lo qu' es jo—ha vingut dihent desde llavors—encare estich dejú de donar cap ordre á n' en Cervera. L' ordre de sortida qui li va donar sigué 'l general Blanco. Ell te la culpa de tot.

Es á dir:—La gloria, si gloria hi hagués hagut, sería tota per ell. Se ofereix, pel contrari, un cas de responsabilitat: donchs que la roseguin els altres.

Afortunadament está á punt de arribar á Espanya 'l Sr. Diaz Moreu, que manava un dels barcos destruhits, y aquest pundonorós marino sab de sobra 'l motiu de la desastrosa sortida y qui va donar l' ordre, no una, sino dugas y hasta tres vegadas.

Y aixó es lo que 's proposa declarar categóricament desde las Corts, perque sápigam 'l país que la talla moral é intelectual de certs ministres está en rahó directa de la seva estatura.

Sr. Diaz Moreu: lo qu' es á n' aquest esquix de ministre, no 'l planyi per nano. Agafil, fiquise'l á la butxaca, y procura sobre tot que no 'l vejém may mes.

En lo Congrós s' están fent obras ab lo objecte de donar alguna llum al corredor circular del saló de sessions. Molta llum á fora del saló y á dintre del saló molta fosca.

Aquí á Espanya tot se fa al revés:

SOLUCIONES

A L' INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—Ca-di-ra.
- 2.ª ANAGRAMA.—Agusti—Guisat.
- 3.ª ROMBO.

C
P O P
P A R E R
C O R O N A R
P E N A L
R A L
R

- 4.ª GEROGLÍFICH.—Com més viudos menos casadas.

ENDEVINALLAS

XARADA

Ma tia prima primera
segona que no hu-tres
de pródiga, va óbsequiar-me
ab una tot excelent

LOS DOS AMICHS

Es tan ferma s' amistat,
que hasta 'l vestit s' han cambiat.

ab l' enllás de *hu-repetida*
que 'n forman lo nom també;
y en lo moment d' estrenada,
una *dos-ters* m' hi va fer
una criatura que porta
tres-hu-segona tot temps.

CARMETA ROFF.

GEROGLÍFICH

X P D
R I L I
P D R
E R I

MARTÍN GALA.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans P. Salóm Morera, Quiquet del familiar, J. Zenitram, Bufanofafi, D. Coll, Melon Cansado, Tripa-Trista, Narcís del Toro, Feliu Mestre, J. Verdager Ventosa, Noy de la Conxita y J. Aubert Manent:—Lo que 'ns envian aquesta *semana* no fa per casa.

Ciudadans Pep Faldilletas, Rafel Homedes, Un estudiant vilafrañqui, F. Mas Abril, Noy Pep, Miquetas, Lluís Torné, J. Serra Mataró y Fidel Delisi:—Insertarém alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciudadá Ignaci Gracia: Pera ser publicables els falta molt.—*Surisenti*: Si hi es á temps, prefereixo un' altra cosa menos modernista.—*Un artiller*: Ahont va ab tanta *verdura*?—*Noy Pintó*: Té mes defectes que bellesas.—*Jumera*: No van.—*Aguileta*: Lo primer y l' últim.—*Lluís G. Salvador*: Aceptat.—*Jaume Sarrat*: No es de la nostra corda.—*E. Vilaret*: Rebut y gracias.—*L. Millá*: idem idem.—*J. Gavirés*: «Lo mismo os digo.»—*A. Dorria*: La publicarem.—*Joan Barretina*: Hi ha mes dias que llanguonissas.—*Santiago Beleta*: Alguns.—*Xavier Vuir*: No está mal; pero resulta massa seria.—*Xanigots*: Lo *Bon vi* no raja prou bé.—*Abd-al-Rhaman*: O deixa aixó de les es o no podrém pas fer res.—*Pepet de Vilafranca*: La del lleo, á mes de tractar un tema gastat, es massa difusa: l' altra, té un final que la desllueix y li dona un to pueril.—*Noy d' en Nara*: Ho hauria de retocar molt.—*J. Maria Tomis*: No acabo d' entendre qué 's proposa ab la seva carta.—*J. Castellet Pont*: L' íntima es molt fosca: al article hi falta garbo.—*Enrich Sabat*: Es un assumpto gastat.—*R. Ramón, M. B dia, J. Staramo, Sileno, Baco, S. Alsina y Clos, J. Pont y Espasa y J. Puig Cassanyas*: L' insercio dels seus traballs en lo consabut número dependirà del espay que quedi: de tots modos, gracias á tots.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mítj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.